

Odder Kommune

Gør indsamling og brug af data til et fælles projekt

I Odder Kommune har man lavet et detaljeret årshjul for indsamling, analyse og brug af data. Den systematiske tilgang har bl.a. betydet, at skolerne leverer høje svarprocenter, og det øger muligheden for at lave meningsfulde involvering og målrettede indsatser.

En central del af arbejdet i Fælles om ungelivet er at sikre lokale data om unge, der kan bruges i involveringen af forældre og lokale aktører samt fungere som pejlemærker i udviklingen af indsatser i kommuner og lokalsamfund. I Odder Kommune er der lavet en detaljeret årsplan for indsamling, analyse og brug af data, hvor det fremgår, hvilke relevante aktører der skal inddrages hvornår – fx skoler, forældre og medarbejdere fra relevante fagområder i kommunen. Med den tilgang er det lykkedes at skabe et ejerskab i kommunen, der bl.a. kan aflæses

i en imponerende svarrate på 95 til 100 procent i både folkeskoler, privatskoler og frie skoler og cirka 85 procent på ungdomsuddannelser. Den høje svarprocent giver ikke bare mulighed for at lave skræddersyede indsatser, der matcher udfordringerne på den enkelte skole, den giver også et ret nøjagtigt billede af ungelivet i Odder. Den viden kan både bruges til at aktivere lokale aktører, fx foreningslivet og forældre, ligesom den kan bruges til at lave meningsfulde politiske prioriteringer. Dataarbejdet giver på den måde mulighed for at arbejde meget målrettet med at reducere risikofærd og styrke beskyttende faktorer blandt kommunens unge.

Odder Kommunes råd til andre kommuner

- Hav en struktureret tilgang – fastlæg datoer og processer for at sikre kontinuitet og effektivitet.
- Etabler stærke partnerskaber på tværs af forskellige niveauer i kommunen og andre relevante aktører – på den måde skabes det nødvendige ejerskab.
- Vær afdækkende i forhold til, hvilken data skolerne og uddannelsesinstitutionerne efterspørger til at supplere deres egen praksis og evaluering.
- Vær omhyggelig med forberedelse og tilpasning af dataindsamlingsværktøjer. Involver forskellige fagligheder i arbejdet.
- Udlod præmier til skolerne, der opnår en høj svarprocent – selv flødeboller kan få svarprocenten op.
- Integrer løbende feedback og tilpasninger i programperioden.

Centrale aktører

- Kommune: Fælles om ungelivet Odder, fagfolk fra forskellige forvaltninger i Odder Kommune, herunder en rusmiddelkonsulent, en fritidskonsulent, en skolekonsulent, en sundhedskonsulent, en sundhedsplejerske og en SSP-konsulent.
- Øvrige lokale aktører: Skoler, ungdomsuddannelser og ungdomsskoler, herunder skoleledere, rektorer, ungdomsskolelederen, lokale SSP-lærere, lokale sundhedsplejersker, studievejledere.
- Nationale aktører: BørnUngeLiv, Sundhedsstyrelsen

Sådan gør de i Odder

- I september opstartes arbejdet med data, og alle relevante møder i processen datosættes med både skoler, uddannelsesinstitutioner samt nøglepersoner i en tværfaglig projektgruppe i kommunen bestående af en rusmiddelkonsulent, en

fritidskonsulent, en skolekonsulent, en sundhedskonsulent, en sundhedsplejerske, en SSP-konsulent og en ungdomsskoleleder. Herved ved de enkelte aktører præcist, hvad, hvor og hvornår de skal levere.

- I september arbejdes der med udvælgelse af spørgsmål fra spørgeskemaerne i BørnUngeLivs ungeprofilundersøgelse. Her involveres nøglepersoner fra den tværfaglige projektgruppe i at lave en lokal tilpasning, og typisk udvælges et særligt fokusområde, der er særligt aktuelt i organisationen, fx "livet efter Corona", "trivsel og køn", "grænser" osv.
- I oktober opsættes spørgeskemaerne til skolerne, der udarbejdes og udsendes infobreve, og elevtal på den enkelte skole kortlægges.

Vigtig læring

Det er helt afgørende, at skolerne og ungdomsuddannelserne finder dataarbejdet relevant i deres egen praksis. Når de kan se meningen, giver det både engagement, høje svarprocenter og omsætning af data til relevante indsatser. Tydelig kommunikation, struktur og en medarbejder som gennemgående tovholder på processen sikrer den nødvendige sammenhængskraft på tværs af alle interessenter.

- I november og december gennemføres dataindsamlingen på grundskoler og ungdomsuddannelser af nøglemedarbejdere eller lærere på skolerne og uddannelsesinstitutionerne. Alle skoler planlægger to faste dage, hvor undersøgelsen gennemføres for alle skolens elever på samme tid. Første dag er for alle, og anden dag fungerer som en ekstra mulighed for dem, der ikke kunne deltage på den første dag. Eleverne besvarer spørgeskemaet i skoletiden. Den lokale programleder for Fælles om ungelivet Odder kontakter løbende skolerne både gennem fællesmails, der skaber en samlet opmærksomhed på væsentligheden af den gode svarprocent, samt helt målrettede henvendelser, der giver de enkelte skoler en status på svarraten lokalt.
- I januar/februar udarbejdes nøgletalsrapporter på kommunalt plan samt skolerapporter for den enkelte skole baseret på indsamlede data.
- Ultimo februar afholdes analysেমøder med den tværfaglige projektgruppe, og der laves præsentationer for politiske udvalg med henblik på at skabe forståelse af de indsamlede data.
- I marts præsenteres skoleledere/rektorer og andre nøglepersoner - fx SSP-læreren, sundhedsplejersken, studievejlederen - fra grundskoler og ungdomsuddannelser for data på såkaldte "data/handleplans møder". Skolerne/ungdomsuddannelserne præsenteres både for data, som illustrerer tendenser over tid, samt data, der viser, hvordan de står i forhold til egen udvikling, sammenlignelige skoler/ungdomsuddannelser samt nationalt. På mødet sættes der fokus på både positive og negative tendenser, overraskende fund samt aspekter, der undrer og skaber refleksioner over egen praksis.
- I marts påbegyndes udvikling af lokale handleplaner på skolerne, som præsenteres i skolernes bestyrelser og udskolingsteamet.

"For os som en lille kommune er det utrolig vigtigt at have et tæt samarbejde med BørnUngeLiv om ungeprofilundersøgelsen - og at kunne trække på organisationens forskningsbaserede fundament. Vi har ikke apparatet til at opsætte store undersøgelser selv, så vi har været helt afhængige af at kunne læne os op ad en professionel aktør for at sikre undersøgelsens kvalitet, fortolkning og ikke mindst stå trygt i forhold til de juridiske aspekter i arbejdet med dataindsamling."

Kristian Kilt, programleder for Fælles om ungelivet Odder

- I maj præsenteres forældre til alle 6. klasses elever for lokale data omkring beskyttende faktorer.
- I september præsenteres forældre til alle 8. klasses elever for lokale data omkring beskyttende faktorer med særligt fokus på alkohol.
- Fra september til januar stilles lokale data til rådighed for elever i både grundskole og på ungdomsuddannelser, der arbejder enten med projektopgaver eller andre skriftlige opgaver.
- Lokale data fremlægges løbende for lokale aktører – fx kirken, parter i fritidslivet, ungdomsskolen og alle andre, der efterspørger viden om ungelivet i Odder.